

LOCLARÍ

60

DE LA GRANADELLA

ANY 15

JUNY
DEL 2014

SETMANA SANTA
OPINIÓ,
CLUB,
HISTÒRIA, ...

• VISTA DES D'UN AEROGENERADOR DEL PARC EÒLIC DE SANT ANTONI •

EQUIP

Paquita Nàvas
Jaume de Francisco
Carlos Gilbert

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCOS

Diputació de Lleida

SUMARI

- Pàg. 4 • SAFAREIGS
- Pàg. 7 • FORMACIÓ (cursos d'Oleoturisme i tast d'olis)
- Pàg. 8 • OPINIÓ (La corrupció) **María Barbanà**
- Pàg. 9 • OPINIÓ (Es que això abans...) **Jaume Pes**
- Pàg. 10 • OPINIÓ (Economia del Bé Comú)
Josep Maria Sentís
- Pàg. 11 • OPINIÓ (La feina feta a casa no té fronteres) **Jordi Peix**
- Pàg. 11 • OPINIÓ (Em fa pena el meu poble...) **M. M. T.**
- Pàg. 12 • INS L'OLIVERA **Equip docent**
- Pàg. 14 • RESUM DE LA HISTÒRIA DE LA VIDA DE LA GRANADELLA (III) **Jaume Pes**
- Pàg. 15 • OPINIÓ (El cultiu ecològic...) **David Colell**
- Pàg. 15 • OPINIÓ (Al poble no se'l pot enganyar) **Equip de Govern**
- Pàg. 16 • HOMENATGE AL DR. JOSEP SOLÉ SAGARRA **Josep Solé Puig**
- Pàg. 17 • LA VIDA FRIVOLA (Els pagesos, els maïs del món i la naturalesa) **Miquel M. Gilbert**
- Pàg. 18 • LA PÀGINA DEL CLUB **La Junta Directiva**
- Pàg. 20 • IMATGES DEL PASSAT
- Pàg. 21 • HERÀLDICA DELS COGNOMS DEL POBLE (Jové) **Pere Àngel Sunyer**
- Pàg. 21 • TELEFONS D'INTERÉS
- Pàg. 22 • PESCAT A LA XARXA
- Pàg. 23 • BON PROFIT (Caragols de mar a la llaua)
- Pàg. 24 • COL·LABORADORS

Foto portada: Setmana Santa, curs de BTT per a nens (Arxiu Ramon Mestri)

NOTA

Lo Clari és una publicació oberta a l'opinió de tothom, per tant l'equip de Lo Clari no es fa en cap cas responsable del contingut dels articles publicats.

Edició: Ajuntament de La Granadella
DL núm. L-1377-2001

Impressió: GRÀFICS MOLINO

NOTES DE PREMSA:

• ELS ARTICLES QUE NO SIGUIN D'ESTRICTA ACTUALITAT PER AL PRÒXIM NÚMERO HAN DE SER ENVIATS A L'EQUIP DE REDACCIÓ **DURANT LA SEGONA SETMANA D'AGOST** COM A MOLT TARD.

• **TOTS ELS ARTICLES (D'OPINIÓ) O CARTES ADREÇADES A LOCLARI I ENCARA QUE ES PUBLIQUIN AMB INICIALS O COM ANÒNIMS/PSEUDÒNIMS, HAN DE PORTAR LES DADES PERSONALS DELS SEUS AUTORS, ES A DIR, NOM I COGNOMS. EN CAP CAS, I MOLT A PESAR NOSTRE, ES PODRAN PUBLICAR CARTES ANÒNIMES, COM A MÍNIM S'HAURAN D'ADREÇAR AMB NOM I COGNOMS A UN DELS MEMBRES DE L'EQUIP DE REDACCIÓ.**

• COM A REVISTA D'ÀMBIT LOCAL QUE ÉS I QUE PRETÉN SER, **L'EQUIP AGRAIRIA QUE NO S'HI ENVIÉSSIN A PUBLICAR ARTICLES (D'OPINIÓ) QUE ATAQUIN DIRECTAMENT A LES PERSONES.**

loclari@hotmail.com

• *Procesons, calvari i desclavament de Setmana Santa.*

ELECCIONS EUROPEES

• El passat 25 de maig hi va haver eleccions europees amb un alt índex de participació a la Granadella (56%) amb els següents resultats: ERC (139 vots), CiU (113 vots), PSC (24 vots), IVC (14 vots), PP (7 vots), C's (2 vots), Pirata.Cat (2 vots), Agrupación de electores D.E.R. (2 vots), Podemos (1 vot), PACMA (1 vot), 7 vots nuls i 4 en blanc.

...SAFAREIG

• El passat 21 de març al Centre Cívic de la Granadella es va realitzar la presentació del nou Servei de Suport Domiciliari municipal. La presentació va anar a càrrec, per part de l'Ajuntament, de Carlos Gibert, alcalde de l'Ajuntament de la Granadella i Marta Sentís, regidora d'Acció Social i Salut, i per part de l'empresa prestadora del servei Fundació Serveis de Suport, el seu President i alcalde de Juneda, Antoni Villas i del coordinador, Oriol Verdú.

L'acte de presentació va comptar amb l'assistència de 40 veïns i veïnes del municipi els quals el van valorar molt positivament. La finalitat d'aquest servei és cobrir els serveis d'atenció a la persona no coberts amb les prestacions públiques actuals, a les quals aquest servei vol complementar, va dirigit especialment a la població amb més necessitat d'atenció social del municipi. Aquest servei vol cobrir l'atenció a la persona realitzada al mateix domicili de la mateixa. A més, el servei també té per finalitat crear ocupació al municipi en l'àmbit de l'atenció a la persona. L'Ajuntament de la Granadella amb uns ajuts aprovats recentment bonificarà el 50% del cost del servei als veïns del municipi, i ens els casos que els serveis socials municipals determinin, segons els barems establerts a l'ordenança reguladora, aquest servei podrà ser prestat de forma gratuïta.

• 22 d'abril. Gran èxit de la celebració del dia Mundial de la Poesia a la Biblioteca!! Moltes gràcies a tots per la vostra participació, per la vostra col·laboració i en especial a tots els que heu llegit poesies.

Vull destacar la intervenció de l'escriptora Núria Navarro, que ens ha proporcionat una interessant perspectiva de les diferents maneres d'escriure poesia, i que ha promès que tornarà a presentar el seu llibre de poemes i la novel·la.

...SAFAREIG

• El diumenge 27 es celebrà Sant Jordi al poble amb la tradicional venda de plantes, flors i llibres a la plaça i la presentació al Centre Cívic del llibre "La nova cuina de les Garrigues", amb Carme Mora dels Fogons de la Carme de Cervià, Montse Freixa del Castell de la Floresta i el celler Tomàs Cusiné, amb regals de roses, degustacions i vi pels assistents.

• Concert de final de curs de l'activitat de música organitzada per l'AMPA.

FORMACIÓ

CURSOS D'OLEOTURISME I TAST D'OLIS AL CENTRE CÍVIC

“... Centrat en el paisatge de les Garrigues com a valor turístic i organitzat conjuntament per l'ECA de les Borges Blanques, l'Associació pel Foment del Turisme a les Garrigues i l'Ajuntament de La Granadella.”

CURS D'OLEOTURISME

Un cop al mes de març a setembre es realitza el Curs d'Oleoturisme. Centrat en el paisatge de les Garrigues com a valor turístic i organitzat conjuntament per l'ECA de les Borges Blanques, l'Associació pel Foment del Turisme a les Garrigues i l'Ajuntament de La Granadella.

La primera sessió, a càrrec de Miquel A. Solé, enginyer agrònom, es va centrar en una exposició detallada del cultiu de l'olivera i l'elaboració de l'oli il·lustrada amb imatges; posant especial atenció a fer veure la cultura de l'oli com un magnífic patrimoni turístic. El curs compta amb 30 inscrits. Aquest curs s'ha programat amb la finalitat de formar les empreses del sector del turisme (restaurants, allotjaments, etc...) en la cultura de l'oli i per ajudar les empreses del sector de l'oli en la creació de producte turístic. Per aquest motiu, el seminari es divideix en dos blocs: el primer se centra en ampliar els coneixements de la cultura de l'oli, amb sessions sobre el cultiu de l'olivera i l'elaboració d'oli, el paisatge de les Garrigues, i el tast d'oli i l'oli en la gastronomia i en la salut; i el segon bloc està focalitzat a la creació de productes turístics i la seva comercialització, estratègies de màrqueting i l'atenció al públic; aquest segon bloc també es complementa amb una visita tècnica per conèixer experiències d'oleoturisme.

CURS DE TAST D'OLIS

La setmana del 9 al 13 de juny, es realitzà un Curs de Tast d'Oli d'Oliva, amb una durada de 20 hores, de 9,30 a 13,30. Activitat formativa dirigida a moliners i professionals del sector, així com a persones que vulguessin profunditzar en la metodologia, teòrica i pràctica, del tast de l'oli d'oliva. Les matèries que es van tractar eren: anàlisi sensorial, tècnica de tast d'olis, bases bioquímiques, factors de producció i qualitat de l'oli, etc... així com tastos pràctics de diferents olis per diferenciar atributs i defectes, categories comercials, etc... El professorat estava format principalment per investigadors de l'IRTA (Mas Bover) i tastadors del Panell de Tast Oficial d'Olis Verges de Catalunya. Aquesta activitat es realitza una vegada a l'any, alternativament a les Garrigues o al Baix Camp. El curs s'organitzà pel Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya i la col·laboració de l'Ajuntament de la Granadella.

OPINIÓ

LA CORRUPCIÓ

“... tinc la mala experiència de que molts personatges dels pobles, amb tot els seus privilegis adquirits durant l'època de Franco, a la transició votaren a la dreta catalana, i han continuat amb els seus privilegis fins ara.”

Per alguns historiadors la història de la civilització romana es la crònica d'una degradació moral plena de cobdícia, suborns i tràfic d'influències, és difícil dir però si la Roma fou realment més corrupte que moltes altres societats del món antic, analitzem algunes de les pràctiques polítiques i socials romanes que avui en dia no dubtaríem a qualificar de poc ètiques.

La maquinària interna de la República romana, molt limitada permetia els excessos i les cobdícies dels seus governants. No existien els partits polítics, tal com els entenem avui, encara que les classes altes de la societat es dividien entre “aristòcrates” i “defensors de les classes baixes” que amb el temps posaren fi al monopoli polític dels primers.

El procediment electoral començava amb “l’ambitus”, la sol·licitud de l'exercici d'una magistratura, que explicava que l'aspirant anés a demanar el vot al fòrum. Per l'ocasió vestia una toga blanca (candida) símbol de puresa i honradesa, la qual li valdria el nom de candidat.

Així doncs l'únic que es podia fer per a conquerir vots era anar de persona a persona mitjançant la tècnica de la “encaixada de mans”, encara vigent.

A partir del segle III aC, autors com Plaute o Ciceró ja utilitzaven el terme “corruptor” per al·ludir al polític que cometia pràctiques fraudulentoses.

BOMBERS PIRÒMANS:

Roma es considerada la primera gran cultura del ciment. Amb una ciutat superpoblada que arribà al milió d'habitants, la majoria vivia en blocs d'apartaments de quatre a cinc pisos d'altura, coneguts com a “insulade”. Al seu interior s'amuntegaven els petits apartaments unifamiliars, amb unes condicions de salubritat i seguretat pèssimes; era habitual que cada dia hi hagués incendis i esfondraments. Aquesta situació fou aprofitada per Marc Licini Cras, membre del primer triumvirat al segle I aC, que feu gran part de la seva fortuna com especulador. Cras creà un cos de bombers que no apagaven els focs fins que el propietari li venia la casa, per un preu molt baix, per després tornar-hi a edificar. Fins i tot a vegades eren els propis bombers els qui provocaven l'incendi. Per evitar ser denunciat Cras sempre actuava a través d'intermediaris, arribà a ser tan ric, que el seu nom es convertí en sinònim d'adinerat. Tingué un final tràgic, quan fou capturat pels “parts”, després de la batalla de Carres, aquests li feren beure or fos, símbol de la seva avarícia.

La corrupció es feu més evident a les acaballes del segle I dC quan la República, després de quasi cinc cents anys d'existència, va donar pas a l'Imperi com a forma de govern. Virgili, un dels poetes al servei del nou règim, fa denúncia a la seva Èneida la “maleida fam d'or” de molts mortals.

Els diners dels impostos no sempre es gestionaven de la millor manera. Hi hagué nombrosos casos de malbaratament. El teatre de Nicea, a l'actual Turquia, en fou un, Plini el Jove, aleshores administrador provincial, va informar a l'emperador Trajà: “El teatre encara està sense acabar i ha costat més de deu milions de sestercis(...) Temo que aquesta despesa sigui inútil. El teatre s'enfonsa i s'esquerda, ja per defecte del terreny, que es humit i es mou, ja perquè la pedra es prima i sense consistència”. Un cas similar fou de l'aqüeducte de Nicomèdia, a la mateixa província, on s'hi gastaren més de cinc milions de sestercis.

Mentre la situació econòmica i social fou favorable, aquesta corrupció era poc visible -o en tot cas irrellevant pels autors antics- mentre que en períodes de crisi sortia a la llum de manera més clara i servia d'instrument polític per criticar el poder establert, però no per proposar un model polític nou. Potser en aquest sentit, la corrupció romana no ens allunya tant del nostre propi present.

Fins aquí un resum de l'article QUE CORRUPTES QUE SON, aquets romans!, de la Revista SAPIENS publicat el maig el nº 142.

Crec que en aquests segles passats, la corrupció era ben patent degut a personatges que permetien tota mena de complotes, amb el vist i plau dels seus dirigents, és a dir com passa actualment. La societat de nivell baix o mitjà, és aprofitada per la seva ignorància, pels nostres governs actuals, que sols contenen els vots emesos sense estrinxer les mancances reals dels votants, més ben dit de totes aquestes persones que han desnonat dels seus habitatges, han estat acomiadats de la feina, no tenen drets socials, no tenen res, són pobres de solemnitat, el govern sols conte els vots emesos, no les seves mancances. Em pregunto perquè no desperten ja la bona gent i deixen de votar a la dreta, tan catalana com espanyola, Catalana, perquè? doncs tinc la mala experiència de que molts personatges franquistes dels pobles, amb tot els seus privilegis adquirits durant l'època de Franco, a la transició votaren a la dreta catalana, i han continuat amb els seus privilegis fins ara.

María Barbà

OPINIÓ

ES QUE AIXÒ

ABANS...

“...Vull però, deixar constància del meu agraïment a tots aquells vells entranyables que es creuaren amb mí durant la meva joventut.”

De molt jovenet vaig tenir la sort de creuar-me amb dones i homes molt entrats en anys i que ara els recordo com a venerables per veure en mí un marrèc que no parava de preguntar i era receptiu amb, per sort, una bona memòria. Entre aquets hi havia la meva àvia Ramona, “la iaia”, que jo, per l’interès de les 25 pessetes, i ella pel gaudir d’explicar-me llarguissimes històries de tot tipus, ens creà una complicitat que durant molts anys vàrem experimentar com una cosa únicament de tots dos.

Tant la iaia com els altres estimadíssims vells, inclosos els meus pares, tenien al meu entendre un tret comú, el que: - “es que això, abans no passava - això era millor abans, però...” i era i és aquest “però” el que realment m’interessava perquè el que realment el que volien dir era: - “abans quasi tot era una punyetera pena!”

Faig exercici de semificcio transcrivint una conversa entre el Sr/Sra X i jo. Permeteu-me la llicència de fer un reconcentrat i manipulat només a bon fi d’explicar que aquell paradís perdut era un infern per fi perdut i que ara es viu molt però que molt bé a La Granadella després de segles. Anem-hi!

-X: -Abans la gent s’ajudaven entre ells. Ara només es pensa per un mateix i prou.

-Jo: -Com ara si fa o no fa, ara hi ha més medis per no dependre de l’almoïna i caritat d’altri, qua a la fi, es tomava amb un deute difícil de pagar.

-X: -Abans hi vivia més gent al poble. La canalla omplia els carrers.

-Jo: -És totalment cert! però fins allà on vol arribar la vostra memòria. famílies de cinc, deu i dotze fills, mal fargats, mal nodrits, cultura zero, carn per treballar de sol a sol a tres cèntims i pastura del tètanus, tifus, col·lera. Molt dolor i molts enterraments tant de jovenalla com de vells i velles als 45-50 anys! Jo quasi porto mig segle vivint a La Granadella i dono gràcies a qui sigui de que mai he vist un enterrament d’un/a menor.

-X: -Abans fotia unas nevades...! i com plovia, Déu meu!

-Jo: -Quantes nevades vàreu patir? una, dues...? i aquella de més d’un metre de gruix? No és aquella, la del metre, la que encara val ara per tots aquells anys que no va nevar ni les ganés?

La pluja? perquè dieu doncs que molt sovint es tenia que trascar el fang del fons del pou de la Vila? Processons del Sant Crist multitudinàries, emigració i altres calamitats que en l’actual Granadella se’ns fa difícil d’entendre.

Si hi ha quelcom on més la memòria falla, creieu-me, és el referent a coses del temps.

-X: -Abans ja podies deixar la porta de casa oberta, que mai ningú et prenia res.

-Jo: -Perquè tampoc hi havia res a pendre, i la casa que si tenia, ja tenien cura de tancar-la.

-X: -Abans, quan una parella es casava era ja per sempre i no com ara!

-Jo: -Vaiga’m Déu que es separessin, perquè el foc diví queia especialment sobre el cap de la dona i si aquesta es casava prenyada se la difamava (“els esquetllots”) amb una humiliació ara no permesa ni de broma. Més diré, una dona actual, sigui ajuntada, casada o soltera esterant una criatura es motiu de goig i felicitació.

-X: -Abans abundava la caçera. Hi havia moltes perdius, conills, llebres,...

-Jo: -Us en dono la raó! ens ho carreguem tot amb les nostres porqueries químiques. Només puc dir a favor que fins fa no res quasi no hi havia bosc: he vist fotos de llocs on ara hi ha un frondós arbrar, sense ni tant sols un romer. Espero que la recuperació de la vegetació també porti la fauna.

Acabo, podria estar hores escrivint, hores desmitificant l’abans i les seves meravelles, us ho podeu imaginar.

Vull però, deixar constància del meu agraïment a tots aquells vells entranyables que es creuaren amb mí durant la meva joventut. Després de tot, i pensant-ho bé, jo també ara començo a ser un dels d’abans i poca diferència hi veig entre ells i jo.

Jaume Pes

OPINIÓ

ECONOMIA DEL BÉ COMÚ

“... i cal aplicar els beneficis obtinguts (de les empreses) en generar més activitat i major bé comú, i no en augmentar el patrimoni personal d'unes poques persones...”

En una de les sessions de “Quin poble volem” que es van celebrar a la Granadella l'estiu de 2013, el Joan de Tanet va proposar treballar pels principis i les pautes de l'economia del bé comú. Per molts dels assistents aquesta proposta va passar desapercibuda o era un concepte desconegut. Com he pogut aprofundir en aquesta matèria, volia fer-ne difusió.

Aquest concepte és bastant nou, es va formular en un llibre de l'austriac Cristian Felber, l'any 2010, i s'ha anat estenent com una taca d'oli, creant-se una xarxa de difusió entre persones de diferent països i aplicant-se en empreses i institucions. El model es basa en que l'activitat de les empreses i institucions han d'aconseguir el bé comú pel màxim nombre de persones, aplicant valors de les relacions entre les persones com la confiança, l'honestedat, la responsabilitat, la solidaritat, la cooperació i la generositat. Malgrat el llibre és de fa quatre anys, el concepte ja apareix en totes les constitucions democràtiques, entre elles, l'espanyola, on es cita en el primer paràgraf del preàmbul. El novedós és la forma d'aplicar-ho. Es proposa que les empreses i institucions elaborin un document anomenat “balanç del bé comú”, amb uns criteris ja establerts i que permeten puntuar quina és l'aportació que fa cada empresa o institució al bé comú. És un document a l'estil de les memòries de responsabilitat social corporativa que elaboren les grans empreses, però en aquest cas sota uns criteris i unes puntuacions ja definides. Un cop elaborat el “balanç del bé comú” per l'empresa, s'audita conjuntament amb altres empreses, fet que permet comparar, col·laborar i cooperar en la millora de les dades i dels resultats.

Fa unes setmanes vaig tenir l'oportunitat de parlar amb la persona que ha introduït a Espanya l'Economia del Bé Comú, el Sr. Francisco Álvarez Molina. Vaig consultar el seu

currículum, pensant trobar un intel·lectual o un estudiós vinculat a moviments d'esquerra i que hauria treballat i/o participat en temes de cooperació o serveis socials. Doncs molt lluny de la realitat. Es tracta d'una persona que ha estat 24 anys treballant en la Borsa de París, on va arribar a ser Vicepresident portant temes internacionals, i que després va dirigir la Borsa de València, fins que “se'n dona compte que estava treballant pel sistema que matxacava als seus”, i decideix deixar-ho.

En la conversa amb el Sr. Álvarez vaig resoldre un tema que no acabava d'entendre de l'Economia del Bé Comú. El relat i els criteris sembla que ens porten a empreses que no poden tenir excessius beneficis. Això pot provocar que solament s'apliqui a empreses de caire social, de cooperació o solidàries, o que a l'intentar aplicar el model a una empresa, aquesta tingui cada vegada menys beneficis, fins a la seva extinció. Doncs, estava equivocada. La finalitat d'una empresa, es dediqui al que es dediqui i tingui la composició accionarial que sigui, és generar el màxim nombre de beneficis. Però s'han de respectar dos principis imprescindibles: cal aconseguir els beneficis aplicant els valors que hem comentat a l'inici (confiança, honestedat, responsabilitat, solidaritat, cooperació i generositat), i cal aplicar els beneficis obtinguts en generar més activitat i major bé comú, i no en augmentar el patrimoni personal d'unes poques persones.

Bé, solament és una pinzellada i de ben segur que en els propers anys, les empreses i institucions aniran aplicant cada vegada més l'Economia del Bé Comú. Com a usuaris i consumidors hem d'estar atents als que apliquin aquest concepte per consumir els seus productes o gaudir dels seus serveis.

Josep Maria Sentís Suñé

17 d'agost del 2013
LA GRANADELLA
 1a. JORNADA DE DIAGNOSI

Quin poble volem?

Estratègies pel
 Desenvolupament Local
 en Temps de Canvi

Centre Cívic
 dissabte 17 d'agost de 10:00 a 14:00h.

Punts forts	Punts dèbils
1. Producte estrella, oli d'oliva: efectes saludables, dieta mediterrània...	1. Emigració població jove qualificada
2. Bona qualitat de vida: clima, tranquil·litat, serveis públics i privats, ...	2. Envel·liment de la població i desdoblament
3. Possibilitat de reg de suport a tot el municipi	3. Manca d'industrialització i baix desenvolupament turístic i de serveis
4. Bones infraestructures TIC: banda ampla, mòbil, ...	4. Excessiva dependència dels ajuts agraris europeus
5. Bon teixit associatiu	5. Manca de llocs de treball qualificats
6. Centre de serveis: CAP, Centre de Dia, Institut, esplanador, bombers, ...	6. Crisi econòmica i financera global
7. Bones condicions dels paisatges de foil	7. Impacte de la massificació turística: TDT, soroll, visual, ...
8. Ingressos implantació eòlica	8. Comunicacions i aïllament
9. Recepció d'ajuts LEADER i FEDER	
10. Turisme rural en expansió a Catalunya	
11. El teletreball, nova forma de treballar	

OPINIÓ

LA FEINA FETA A CASA NO TÉ FRONTERES

“... Voldria destacar la feina de l'Ajuntament de la Granadella, que han sabut promoure, animar ...”

A les Garrigues, a casa, des de fa uns anys i sense fer soroll, s'han iniciat una colla de potser petites iniciatives que poden esdevenir grans per fer valer la importància del nostre oli, dels nostres pobles, de la nostra cultura i de la nostra gent a partir del cultiu que defineix el paisatge i tota la comarca: l'olivera. Les cases rurals, com Cal Pastor, de l'amic Anton, i Cal Cabré en són una representació; el Museu-Centre d'Interpretació de l'Oli a la mateixa i centenària Cooperativa de la Granadella, que va ser beneït pel responsable de la Xarxa de Museus Industrials de Catalunya el setembre de 2012 o El Centre de la Cultura de l'Oli, per instal·lar a l'antic convent, que així podrà ser restaurat en la seva bellesa gòtica. Recentment s'ha dissenyat i presentat la Ruta de l'Oleoturisme. Tot plegat un ventall de propostes engrescadores. En aquestes accions s'ha buscat la col·laboració de tothom. L'Ajuntament de la Granadella, l'Escola de Capacitació Agrària de les Borges, la UdL, ... El seu valor més important és que s'han iniciat a la comarca, per gent de la comarca i en benefici de la comarca. Voldria destacar la feina de l'Ajuntament de la Granadella, que juntament amb el Sr. Elies Bosch han sabut promoure, animar i fer participar tothom. Han treballat força: en primer lloc fent participar als ciutadans junt amb tècnics de fora.

Tot plegat ha quedat resumit en un document consistent en el qual, a més de definir la realitat de la situació, s'han establert uns objectius, fins i tot amb un finançament tan difícil de complir en aquests moments de crisi. Finalment, un pla de treball que periodifica les accions, les defineix i en dona responsabilitats.

Al final, l'objectiu és senzill. La producció de l'oli de la comarca és molt variable i se situa entre les 7.000 i 9.000 tones l'any. Les vendes a l'exterior són molt variables, segons les collites. A més, la tercera part es ven envasada i el pots trobar al supermercat de Barcelona al cantó de casa, al menys al cantó de casa meua. La resta és adquirida per les famílies dels pobles de la zona i la gent que ve expressament a comprar-lo, recordant el lloc agradable per viure i valorant la seva qualitat. Aquests darrers poden ser també anomenats turistes, que exigeixen allotjament i restauració, que sovint es troba a faltar a la comarca.

S'està fent un treball de formigueta, sense ser ambiciós; o millor dit, lo suficientment ambiciós per dimanitzar accions. Les accions són a mida, a mida de la gent, a mida dels pobles. El projecte és creïble i és per això que té l'adhesió de la majoria dels ciutadans. La batalla és dura, els excedents ja fa dos anys que ens ofeguen i fan baixar els preus. Avui vull felicitar als que treballen en el "mercat local", que aquest no ens el poden pendre.

Jordi Peix

OPINIÓ

EM FA PENA EL MEU POBLE, M'ESTIMO EL MEU POBLE

Em fa pena - per la falta de maduresa democràtica i no saber respectar la manera de pensar dels altres.

Em fa pena - pels comentaris burletes i els insults al facebook.

Em fa pena - per l'exemple que estem donant als nostres fills.

Em fa pena i por - l'odi i el rencor que s'està fomentant.

Em fa pena i por - les amenaces al nostre alcalde i la seva família.

A pesar d'això m'estimo el meu poble.

Me l'estimo - per la bona gent, pel jovent.

Me l'estimo - pel seu ventet i la seva fresca a l'estiu.

Me l'estimo - per la seva Escola, el seu Institut.

Me l'estimo - pel CAP, el Centre de dia, els bombers.

Me l'estimo - pel Centre Cívic, que no un grup de persones, sinó tot el poble han fet possible que sigui una realitat, i que haurem de posar tot el cor i fins i tot la butxaca perquè es pugui sostenir.

Me l'estimo - per les persones que dins les seves inquietuts busquen alternatives per millorar-lo.

Me l'estimo - per l'equip de govern, pel seu valor i el seu coratge per tirar endavant. GRÀCIES.

Mª M. T.

INS L'OLIVERA

EL SEGON TRIMESTRE

El curs continua avançant i, al llarg del segon trimestre, a l'institut l'Olivera hem fet camí per treballar l'educació integral que tan necessària és per al nostre alumnat.

Durant aquests mesos hem planificat i desenvolupat un seguit de tallers, xerrades i trobades que han reforçat el currículum i que han abordat aspectes socials actuals des de diferents àmbits. En les línies següents us en fem una pinzellada per donar a conèixer una altra vessant formativa que té lloc al nostre centre amb el suport de professionals, la participació reflexiva de l'alumnat i la col·laboració de diferents membres de la comunitat educativa.

En primer lloc, vam donar èmfasi als hàbits i l'educació alimentària en els adolescents. El desenvolupament de la persona, especialment durant la infància i l'adolescència, és un procés continu i dinàmic que hem d'anar controlant tant des de casa com des del mateix centre educatiu. Per aquest motiu hem encetat amb l'alumnat de 1r i 2n d'ESO un seguit d'activitats i recursos que pretenen promoure els hàbits de l'alimentació saludable.

Una de les primeres activitats realitzades per a l'alumnat de 1r d'ESO va ser un taller que porta per títol: *Els hàbits en l'educació alimentària en els/les adolescents* i que va ser impartit per la infermera del Programa Salut i Escola amb la finalitat de transmetre la importància de cobrir les necessitats nutricionals pròpies de cada etapa.

A la vegada, l'alumnat de 2n d'ESO va participar en el taller *Mengem bé, mengem el que necessitem* que els va permetre reflexionar i valorar el paper de l'alimentació saludable i la importància d'adquirir uns hàbits d'alimentació completa, variada i equilibrada, que els permeti un estat òptim de salut i benestar diaris.

Sense oblidar els interessos del jovent d'avui dia, també vam apropar el nostre alumnat als avantatges i inconvenients de les xarxes socials. L'alumnat de 2n d'ESO, a través del taller *Noves addiccions a les tecnologies i xarxes socials*, van poder prendre consciència dels riscos que comporta un mal ús de les noves tecnologies. La tecnologia és positiva però, si el seu ús no és l'adequat, pot tenir efectes negatius i produir addicció. L'addicció es pot convertir en un risc per a la salut i repercutir de manera negativa en la vida de moltes persones alterant els seus comportaments socials, acadèmics, familiars....

Un àmbit que també considerem que no hem d'oblidar és el de les relacions amb els altres i la correcta convivència.

En aquest sentit, l'alumnat de 1r d'ESO va participar en una dinàmica de grup sobre *El bullying* que va estar dirigida per la Marta i l'Emili del Punt d'Informació Juvenil de les Garrigues. L'alumnat va compartir, de manera activa i amb el grup, els diferents comportaments entre els/les adolescents, a més, van poder analitzar com tant l'agressió física com l'emocional, produeixen efectes perjudicials en el desenvolupament de la personalitat. Per concloure, i com a reflexió final, es va prendre consciència de grup unit, on totes i tots participen i són imprescindibles.

L'adolescència és una etapa complicada de la vida. Es produeixen molts canvis de tot tipus, i l'afectiu és un de molt important. Aquests canvis poden provocar que l'autoestima de l'adolescent es vegi perjudicada, i la percepció del que creuen que tenen els altres d'ells o elles pot arribar a ser fonamental.

Per aquest motiu membres del Punt d'informació Juvenil de les Garrigues van realitzar un taller sobre *L'autoestima i autosuperació*. Aquesta activitat va ajudar a reflexionar al nostre alumnat de 2n d'ESO sobre com ens veiem i com ens veuen sempre des d'un punt de vista positiu.

No cal oblidar a més que els/les adolescents estan en una etapa de descoberta de nous estímuls; actualment reben moltes informacions, molta publicitat, tant del seu entorn com dels mitjans de comunicació. I un dels aspectes que reben més informació, i que a la vegada és més atractiva per a ells i elles per ser més arriscada i transgressora és el consum de begudes alcohòliques.

Per abordar aquests continguts, l'alumnat de 3r d'ESO, va participar en el taller sobre *La prevenció de l'alcohol* per ser informat sobre els efectes del consum de l'alcohol sobre l'organisme, sobretot en els menors de 17 anys, les possibles conseqüències, que poden arribar a ser greus, i els falsos mites que circulen al voltant del consum d'alcohol o de com mitigar els seus efectes.

Des d'un caire més solidari, i com ja és tradicional al centre, vam commemorar el *Dia de la Pau i No-violència* recordant la mort del líder espiritual de l'Índia Mahatma Gandhi, assassinat a trets el 30 de gener de 1948. L'objectiu d'aquest dia és l'educació en i per la tolerància, la solidaritat, la concòrdia i el respecte als drets humans. Tot l'alumnat de l'institut L'Olivera va pintar un colom de la pau i, posteriorment, els alumnes del PDC de 3r ESO es van encarregar de confeccionar i col·locar el mural com a símbol d'expressió

de la pau de tot el centre.

I dins d'una vessant més lúdica, vam celebrar *la festa del Carnestoltes*. Durant l'esbarjo del passat dijous 27 de febrer, es va respirar un ambient festiu a l'institut. L'alumnat de 4t va preparar un esmorzar per a tot el centre amb els tradicionals pastissos casolans i, per amenitzar la festa, van lluir disfresses acolorides i divertides. La resta de l'alumnat també hi va participar i van aprofitar per engalanar-se amb barrets, corbates i ulleres de sol que lluien amb elegància i divertiment.

Finalment, recordar-vos que el passat 25 de febrer vam obrir les dependències del centre amb la *Jornada de portes obertes*. L'acte va constar de dues parts diferenciades on les famílies i els/les seus/ves fills/es van fer un primer apropament al nostre Institut.

Durant la primera franja, es va donar a conèixer a les famílies que ens van acompanyar les directrius del projecte educatiu de centre. A més, vam poder comptar amb les intervencions d'exalumnat del centre i de membres de l'AMPA. Posteriorment, les famílies van visitar les instal·lacions i van conèixer alguns dels projectes i activitats que s'hi desenvolupen.

Paral·lelament, els/les nois/les de primària van conèixer alumnat de primer d'ESO que, després de presentar-se i fent d'amfitrions, els van explicar amb tota mena de detalls el funcionament de l'Institut i d'algunes de les aules ordinàries i específiques. També van visionar un vídeo de les activitats que s'organitzen durant el curs, escoltar les experiències i consells d'ex-alumnes, participar en activitats de presentació i fer-se plegats la seva primera fotografia de grup. Finalment vam tancar aquest esdeveniment amb un refrigeri organitzat per l'AMPA.

Pensem que aquest ventall d'activitats i tallers de diferent tipologia complementen la formació de l'alumnat de l'Institut i, de retruc, ens obre unes noves dinàmiques de treball a l'aula que fomenten la seva responsabilitat. Hem promogut una educació compartida amb els diferents agents educatius perquè pensem que cal educar entre tots per construir una societat adulta amb les noies i els nois d'avui.

Ajudar-los en aquest camí, és la nostra tasca. Per això cal fer realitat el proverbi de la cultura africana que diu: *"fa falta un poble sencer per educar un infant"*.

Equip Docent Ins l'Olivera

RESUM DE LA HISTORIA DE LA VIDA DE LA GRANADELLA (III) CURIOSITATS HISTÒRIQUES

“... El nom de La Granadella o Sa Granadella vers el S. XIV és un diminutiu de La Granada, aquestes terres es poblaren de gent del Penedès, i entre elles de La Granada del Penedès.”

- Durant l'edat mitja i degut a la pesta, es tenien que enterrar els cadàvers un damunt de l'altre al cementiri vell (darrera casa Romeu) i es va saturar.

- Hi hagué un religiós de l'ordre jesuïta de casa Torres que va costejar el magnífic altar a St. Ignasi (hi ha fotografies) fet pel perstigiós tallista Lluís Bonifaç.

- Un granadellenc del S. XVIII, en F. Xavier Gibert, fou mestre de capella de la Seu de Lleida i va arribar a mestre de “Las descalzas reales” de Madrid, deixant molt de treball escrit de qualitat.

- El renom de casa “Cal Amanidor” fa referència a un antic ofici com el de la cistelleria. Primer “s’amania” el mim o cànem abans d’èsser manipulat.

- Hi ha renoms de cases d’origen francès com ara: Xuxet, Flanxo, Muxel i altres.

- Junt amb la desaparició de l’orgue, també desaparegué un altre element no menys important, l’escut identificatiu de la vila del S. XVIII que coronava l’instrument, car era de domini municipal tant el campanar i campanes com l’ensenyament musical i manteniment de l’orgue.

- Després de la guerra i per manca d’interès es perdé irreversiblement la “jota” granadellenca. Aquesta, i tornant a l’orgue, es podia ballar per la quixalla dins del temple, ja que l’instrument va ser construït en un 80% per entreteniment dels fidels. Les funcions litúrgiques podien durar hores!

- Les tropes franceses capitanejades per Mc. Donald tocaren la fibra sensible de la vila. A part de robar una corona d’or i pedres precioses del tresor del Sant Crist (fet documentat) van trencar el cap de la talla per jugar a pilota amb ell i després dugueren al foc la resta. Sortosament llavors, va poguer salvar-lo un vilatà, tot menys el braç esquerra que es feu de nou en un taller de Lleida (molt visible a les fotografies) també es van fer afusellaments.

- Hi ha una petita indústria d’elaboració d’oli de ginebre per al guariment d’infeccions d’animals.

- El famós “desclavament” que encara es fa el divendres sant, tingué el seu inici tant bon punt el santuari del Sant Crist es convertí en parròquia.

- Encara hi ha alguna casa amb restes de pintura de calç de color blau. No es casual! es pintava de blau per no permetre l’entrada de mals esperits i dimonis.

- La massa forestal del terme i en general del sud de la demarcació de Lleida era quasi zero! Durant molts anys es va sobreexplotar el bosc, sota-bosc, etc. ja sigui per ús domèstic o pels extensos ramats de bestiar. En queda cosntància fotogràfica (fer feixina).

- El nom de “La Granadella” o “Sa Granadella” vers el S. XIV és un diminutiu de “La Granada”, aquestes terres es poblaren de gent del Penedès, i entre elles de “La Granada del Penedès”.

- El nom de “Bellaguarda”, és un invent d’un individu vinculat a aquell poble. La masia de “La Sucarrada” (visible anant cap a Reus) fou batejada amb el nom de “Bellaguardia” però el fet, ben documentat, és que sempre fou primer “Sa Pobla” i després “La Pobla de Granadella” durant segles!

- Hi ha en l’arxiu municipal un document de pagament a un veí per la mort d’un llop vers finals del S. XIX.

- Fora vila i dins dels mítics “Tabornars”, el senyor baró de tom feu arebassar i netejar la zona a gent vinguda d’arreu i quan passava el temps establert, se’ls hi donava el dret de viure a la vila i conrear aquella terra convertida en cultiu, pagant el deume. Una nissaga d’ells foren els “Abella”.

- Tornant als Tabornars, encara avui es poden veure les restes d’un mas anomenat “La Cassota”. La tradició oral diu que es tracta d’una petita fortalesa semi monàstica on hi hagué uns monjos dedicats a la colonització i formació d’un nou nucli (Sant Joan?). Però la manca d’aigua primer, i el bandolerisme després, deixaren en no res aquest projecte.

- Hi hagué una notaria a la vila per part dels “Capdevila”. Tenien aquest dret a ésser assebolits dins del temple parroquial (devant de l’altar de St. Ignasi) després de l’última guerra. Les restes foren traslladades al cementiri.

- La manca de pluges, mal visceral en la nostra terra, els vilatans anaven al pou de la vila a recollir aigua-fang i colar-lo després per obtenir el preuat líquid.

- La Granadella fou destruïda en un 60-70% durant la guerra, i amb això bona part del seu patrimoni també fou eliminat.

- El poble de Bovera és, documentalment, més antic que el de La Granadella.

- Tomat a Bellaguarda, hom pensa una altra nominació del lloc, com “Set focs”, això correspon als 30 o 40 habitants en el moment en que es deixà constància escrita.

OPINIÓ

EL CONREU ECOLÒGIC D'AMETLLERS

“... la Jornada va tenir lloc el 6 de juny a la Granadella dins la Setmana Bio per l'alimentació ecològica ...”

L'abús d'herbicides, insecticides i adobs químics en l'agricultura malmet tant la salut com la biodiversitat. Per això, el model ecològic, que prohibeix o limita aquests productes, esdevé l'alternativa per a l'agricultor que vulgui ser curós amb la natura i amb l'alimentació. Una nova iniciativa per anar avançant per aquest camí és la Jornada "Ametller ecològic. Una alternativa viable", que va tenir lloc el 6 de juny, a la Granadella dins la "Setmana Bio per l'alimentació ecològica". Tot i que el cultiu de l'ametller forma part de la nostra història, durant els dos últims anys ha experimentat una forta demanda. Això confirma que un altre tipus d'agricultura totalment viable, rendible i mediambientalment segur és el que té més futur, fins i tot en temps de crisi. L'objectiu de la jornada serà explicar les tècniques de producció i oferir una visió actual del mercat ecològic de l'ametlla. Es pretén que aquesta sigui la primera d'un seguit de jornades que aspiren a ser de referència. En els conreus ecològics, inclosos els d'ametllers, es respecta la natura i ella, molt sàvia, actua millor que la tecnologia més avançada. L'agricultura transgènica, per exemple, està acabant amb les abelles i altres pol·linitzadors, i amb la flora tan rica i beneficiosa dels nostres camps. A hores d'ara, bastants plantes han desaparegut i altres s'han fet resistents als herbicides, igual com certs insectes s'han immunitzat als tractaments o com les persones als antibiòtics. Si respectem la natura, ella equilibra les espècies, ens dona productes de qualitat, sense residus químics que se'ns acumulin a l'organisme, i ens fa gaudir, posem per cas, de la bellesa d'un camp d'ametllers amb el seu jardí de "bones herbes".

David Collet

OPINIÓ

AL POBLE NO SE'L POT ENGANYAR

“... Aquesta gravíssima mala gestió de l'anterior ajuntament, s'ha dut ara a mans de Sindicatura de Comptes, ...”

Passats ja tres anys de treballar pel poble, és moment ara de fer una parada i reflexionar.

El poble va parlar mitjançant les urnes, tot i així, l'endemà mateix alguns no ho van voler entendre i encara avui manca l'entesa. Les accions de govern han estat les adequades, així ens ho va dir per dues vegades la Comissió Jurídica Assessora (màxim òrgan a nivell de Catalunya). Seguidament s'anu·là amb Ple el conveni amb les èdiques per il·legal, l'aplicació del conveni anterior hagués provocat unes pèrdues al poble de més de 2 milions d'euros.

Un cop passat el tràngol d'haver de cobrar als veïns que havien fet obres, una minoria, encapçalats per l'anterior alcalde Pere Miquel Guiu, denunciaren l'Ajuntament, això provoca uns costos innecessaris al poble pel fet d'haver-se de procurar una defensa, no pagar el permís d'obra establert per aquest senyor, al 4% al 2008, també provocà més pèrdues al poble.

El grup Música d'Arrel decideix no organitzar el Festival de Música de La Granadella, doncs des de l'Ajuntament no se'ls dona tots els diners que demanen, al presentar un pressupost molt superior a qualsevol altre any.

Així mateix, també s'enganya al poble quan es vol mantenir una associació com el Casino, malgrat l'acomiadament impropedent de la Salomé Jové i incumplint l'acord prèvis amb l'Ajuntament al 2001 on diu que aquest desapareixerà o es crearà un nou model anomenat Cultural Casino format per totes les associacions i el vist de plau de l'Ajuntament. Més encara quan aquí la justícia també falla en contra de la junta presidida per Josep Ramon Pinyol.

L'abast de les obres fetes al Centre Cívic des del 2002 i explicades en una de les moltes reunions de poble, posen de manifest una mala gestió, com a mínim. Així doncs el fet de gastar-se l'anterior ajuntament tots els diners, cobrats fins llavors amb permisos dels parcs èdics, es a dir, uns 800.000 euros, més 1,2 milions més amb subvencions, donaria l'obra per acabada, doncs això tampoc es així, malauradament encara ens hi hem tingut de gastar prop de 100.000 euros i ara sense subvencions possibles, doncs l'obra ja hauria d'estar feta! Aquesta gravíssima mala gestió de l'anterior ajuntament, s'ha dut ara a mans de Sindicatura de Comptes, que investigará el cas.

Totes aquestes "cortines de fum" no fan més que encoratjar-nos com a representants elegits pel poble, a fi i efecte d'esforçar-nos més. Val a dir que amb aquest tres anys, n'hem vist de tots colors i que, amb els temps que vivim no ha estat fàcil, però hem tingut més subvencions que cap altre poble veí. N'hem après molt i volem continuar amb el projecte "Oleoturisme", el Centre de l'Olí del convent i el Museu de l'Olí a la cooperativa, perquè creiem en el poble i les persones tot i una oposició destructiva, que només ha servit a hores d'ara per posar pals a les rodes.

Gràcies, doncs d'ara en endavant començarem a recollir els fruits!

Equip de Govern

HOMENATGE AL DR. JOSEP SOLÉ I SAGARRA

“... Precisament aquests dies el professor de psiquiatria de la Universitat de Kentucky (EE.UU.) m’ha demanat un seguit d’articles autobiogràfics de Josep Solé Sagarra per a una revista mèdica ...”

La Granadella, 1 de juny de 2014.

Al·locució seu del fill, Josep Solé Puig.

En primer lloc volem agrair a l’Alcalde de la vila, Sr. Carlos Gibert, que l’Ajuntament de la vila hagi dut a terme aquesta iniciativa en homenatge al meu pare. Estenem l’agraïment als seus predecessors, el darrer dels quals, Sr. Pere Miquel Guiu, avui també és aquí. Per als familiars és un orgull poder veure el seu bust de bronze sobre un pedestal de roca de Les Garrigues, col·locat davant de l’ambulatori i al carrer que du el seu nom. Moltes gràcies en nom de tots els familiars i amics, un nodrida representació dels quals ens acompanya avui.

Veiem aquí les filles Carlota i Ascensió. A la filla gran, Marta, finada el 2008, la representen marit i filles, entre les quals l’Àl·lce Forn Solé ha esdevingut propietària de Cal Xipella, la casa pairal, i ve sovint a La Granadella. Com també hi fa estades la germana, Antònia Solé Sagarra, de Cal Barrull. Veiem també fills i parents de les difuntes germanes del meu pare, Mercè i Ramona. A tothom moltes gràcies per ser aquí.

A Josep Solé Sagarra (1913-2011) els vilatans de La Granadella li agraeixen dues aportacions clau: la creació de la revista *Clari* el 1930, revivada amb molta empena els darrers anys, i els seus dos volums de la *Història de la Granadella*. Publicar ambdós llibres fou possible gràcies a l’Ajuntament de la Granadella, el qual és dipositari del manuscrit del tercer volum: esperem que pugui veure la llum el més aviat possible.

Però Josep Solé Sagarra no rep aquest homenatge només gràcies a això, per molt que sigui important per a la vila. L’Ajuntament de la Granadella ha tingut l’encert d’anomenar carrer del Dr. Josep Solé Sagarra el carrer que du al consultori mèdic i de col·locar el monument en aquest nou espai urbà, visible i adient. I ho ha fet perquè el meu pare ha passat a la història de la psiquiatria. Tal com sona. Oi que si us pregunto si coneixeu el mot “bipolar” em direu tots que sí? Doncs el va introduir l’amic alemany amb el qual Solé Sagarra va escriure el seu *Manual de Psiquiatria*, una fita dels anys 1950 de la qual encara se’n parla. No passa anys que psiquiatres d’arreu s’interessin per aquest manual i em demanin informació sobre el meu pare i la seva àmplia producció científica. Precisament aquests dies el professor de psiquiatria de la Universitat de Kentucky (EE.UU.) m’ha demanat un seguit d’articles autobiogràfics de Josep Solé Sagarra per a una revista mèdica. Són de

lectura amena i avui m’he permès d’enviar-los al senyor alcalde, Carlos Gibert.

Vull acabar de la manera que li hagués agradat al meu pare. Estic segur que l’ompliria de satisfacció sentir el següent: que ell no és l’única personalitat nascuda a La Granadella i que amb l’altre vilatà il·lustre, Emili Pujol, tampoc s’esgota la llista. Doncs qui hi ha més? El respondria: ho teniu a la *Història de la Granadella*! Efectivament, hi ha dues grans personalitats més que també naixeren a la vila: Joan Celoni, fa cinc segles, i Paulino Masip, republicà mort a l’exili. El darrer va arribar a director de *La Vanguardia* i escrigué molt; la seva novel·la *El Diario de Hamlet García* té molta anomenada. L’altre es Joan de Cal Celoni, qui sota el nom de Juan Saloni el 1579 va fundar al Paraguai la missió per protegir els indis guaranis i va redactar la primera gramàtica de la seva llengua; la biografia d’aquest intrèpid vilatà la devem a un altre granadellenc, Santiago Torres, avantpassat nostre del segle XIX. Són quatre, doncs, les persones importants d’abast internacional nascudes a la Granadella. En aquest sentit, el meu pare, Pujol, Masip i Celoni componen un ventable pòquer d’asos. Penso que tots podem estar d’acord en que Josep Solé Sagarra és ben mereixedor de rebre aquest homenatge, precisament perquè els vilatans, la cultura i la història de la Granadella sempre van ser objecte essencial de la seva ingent activitat i ell sempre restà molt proper a la seva gent.

Moltes gràcies a tothom!

LA VIDA FRÍVOLA

ELS PAGESOS, ELS MALS DEL MÓN I LA NATURALESA

“... Lo dia 11 de juliol vingué una pedregada que tot ha capolat, que quean unes pedres com el puny, i el gran devesai d'aigua que caigué s'emportà gran partida de terra dels gorets, ...”

Entre els quaderns d'anotacions personals, cròniques, memòries i diaris de persones de condició social més o menys modesta del segle XVII, el *Diari* de Joan Guàrdia, que incorpora també notes d'un fill seu, Antoni Joan Guàrdia, sens dubte hi ocupa un lloc destacat¹. Qui era Joan Guàrdia? Es tractava de l'hereu d'una masia amb molta terra de l'Esquirol –un poble del Collsacabra o Cabrerès, subcomarca del nord-est d'Osona– que va viure entre 1604 i 1673. Home religiós, relativament benestant en el seu cas, va deixar constància meticulosa en el *Diari* de diverses circumstàncies que afectaven la casa, la família i la propietat, sovint trasbalsades pel bandolerisme, les guerres –entre les quals, la dels Segadors– i la delinqüència “que foren tres constants que assolaren els camps i les viles de la Catalunya del segle XVII”. A temporades, va caldre afegir a aquests mals grans fams i pestes terribles. La situació, de vegades, arribà a ser desesperada. Com a exemple del que dic, podem tenir present que els dos anys últims –1650-1652– de la Guerra dels Segadors van anar acompanyats d'una pandèmia de pesta que va durar fins al 1654 i que va provocar la mort d'una cinquena part de tota de la població catalana de l'època. El *Diari* de Joan Guàrdia mostra amb claredat aquest estat de coses, però posa sempre vida, mort i hisenda a les mans de Déu perquè es compleixi el que ell creu que és la voluntat divina.

He triat per transcriure aquí uns fragments de les notes no de l'autor principal del *Diari* sinó de les de seu fill, el ja esmentat Antoni Joan Guàrdia. Em sembla que les consideracions meteorològiques que fa i les conseqüències del mal temps i la sequera sobre ramats i collites posen en primer terme, amb un deix de malenconia, el lligam essencial entre el pagès i una naturalesa indiferent a tot el que és humà.

Lo any de 1681 ha fet lo hivern molt fred, lo qual molta de neu, que havem pensat perdre lo bestier de fam. A la causa era que lo estiu passat no s'havia feta gota d'herba, que la primavera fou seca: a lo mes de març totavia ploqué, a l'abril no ha plogut, al maig i juny sempre pluja cada dia, que no ha estat tres dies que no haga plojut molt fort, que en tot lo juny no havem pogut fer un xic de feina, que los blats se són tots bolcats, encara que no haja molts, que l'herba los se pren, en particular les roselles, que n'hi ha molta d'abundància. [...]

Lo any 1683. Ha passat lo any molt fred, que mai s'era vist, i eixut, que no ploqué de Tots Sants fins que fórem als darrers de maig, que tothom se espantaven, que tots

los llocs anaven a professó i després ploqué molt, que los blats fiolàvem molt i quan segàvem la un era sec, lo altre verd; ha estat suficient; de llegums no n'hi ha hagut gota, de cànems n'hi havia molts i bons.

Lo dia 11 de juliol vingué una pedregada que tot ha capolat, que quean unes pedres com el puny, i el gran devesai d'aigua que caigué s'emportà gran partida de terra dels gorets, que els marges de la vinya semblaven que tots fossen rescloses, que mai no serà vist, que la prada ha ensorrada, que no l'havem poguda dallar, que de sobre el pontarró de la Prada passava tres pams per dessobre, he nos va assolir tot el camp Sassomeres sense segar, i un tros de camp Sarrovira, que semblava que l'havien bastonejat, que els segadors no el posien segar, que és romàs, de tres parts, la una en terra, i a la vinya que teníem fesols no ha fet gaire mal, ni a la Parra no ha tocat, a la Vall tampoc no ha fet tant de mal lo que és de cànem. [...]

Lo vespre vinent tornà un deluvi gran que acabà d'aplanar tot².

Miquel M. Gilbert

¹ Publicat en Antoni Pladevall i Antoni Simon, *Guerra i vida pagesa a la Catalunya del segle XVII*, Barcelona: Curial, 1986, p. 31-120.

² A. Pladevall i A. Simon, op. cit., p. 10.

³ A. Pladevall i A. Simon, op. cit., p. 119-120.

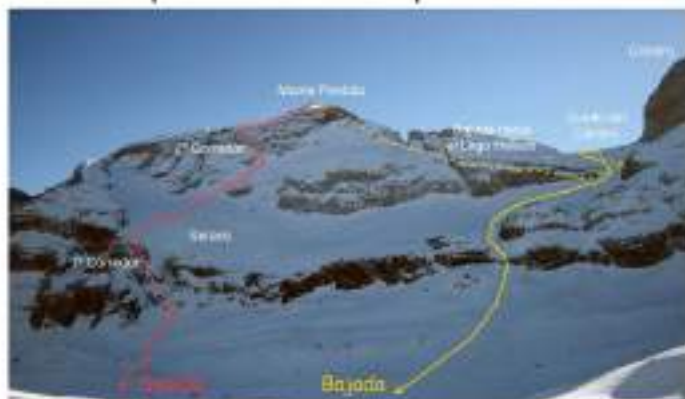
CLUB EXCURSIONISTA
GARRIGUES ALTES

LA PÀGINA DEL CLUB

ACTIVITATS REALITZADES

• A primers de maig la Yoli Sunyer i una amiga seva vàren pujar per la cara nord del Monte Perdido (pirineus aragonesos) realitzant amb èxit una de les més importants sortides d'alta muntanya que ha fet el Club. Destacar la valentia d'aquestes dues noies, fet poc comú en aquesta arriscada disciplina.

• Sortida al Montsant amb nens, els dies 3 i 4 de maig. Des de l'Hostal de la Serra, a l'ermita de Sant Bartomeu, pont penjant, tres jurats, i dormir a la cova fumada, dimenge caminada fins a l'engollidor del barranc dels pelags i tornada.

• Per Setmana Santa el Club, juntament amb l'Escola es realitzà amb molt d'èxit un curs de BTT pels alumnes locals i de escoles de pobles veïns.

• 11 de maig sortida a caminar per la Mola i endinsar-nos a la cova d'en Manel.

• Continuen les populars sortides de cap de setmana amb BTT pels diferents termes. També amb intercanvis de routes amb altres clubs ciclistes com Maials i Almatret.

• El passat 31 de maig i passats ja 4 anys des de la seva fundació tocava renovar a mitja junta directiva del Club Excursionista Garrigues Altes. Els càrrecs sortints i segons estatuts visats per la Federació Catalana de l'Esport, eren el del sots-president (Dani Pouget Guiu), el secretari (Carlos Gibert Bernaus) i vocals 1 i 3 (Eduard Tudel Cardiel i Jordi Gibert Bernaus, respectivament); es queden el president (David Tarragona Masip), la tesorera (Yoli Suñé Romeu) i els vocals 2 i 4 (Xavi Gibert Guiu i Xavi Moré Masip, respectivament). Així doncs i després de l'assemblea general ordinària anual, es procedí a les votacions, quedant després de l'escrutini el següent resultat: Mireia Castelló Corretge (12 vots), Enric Ballesté Toldrà (11 vots), Raquel Farré Prunera (11 vots), Laia Vidal Ferrer (8 vots), Andreu Escolà Pinyol (8 vots), Angi Farré Sàez (6 vots), Enric Franch Olivares (6 vots), Rosa Martí Pérez (3 vots), Sisco Vidal Franch (3 vots), Ramon Castelló Gibert (3 vots), Alfons Arbonés Cervelló (2 vots), Xavier Olivé Gibert (2 vots), Rosanna Felip Fillat (1 vot), Jordi Bernet Vicente (1 vot), Sergi Mateu Vidal (1 vot), David Abelló Estadella (1 vot), Roger Tudel Cardiel (1 vot) i 1 vot en blanc. Actualment el Club compta amb 102 socis inscrits.

La Junta Directiva
clubexcursionistagarrigues@gmail.com
 facebook: Club Excursionista Garrigues Altes

IMATGES DEL PASSAT *(Arxiu Ramon Masip)*

HERÀLDICA DELS COGNOMS DEL POBLE JOVÉ

Jover, Joer, Joé, Juher, Juhé i Chover, tots amb el mateix significat: fabricants de jous, l'estri de ferro o de fusta amb que són junyits dos animals, per llaurar o arriar un carro.

El llinatge s'estengué per terres del Principat.

Una llegenda relaciona el cognom amb un cavaller francès, general de les tropes de Carlemany, que conquerí les plaques de Castelló d'Empúries i Girona als sarraïns i fixà la seva residència a Tarragona i s'establí a Altafulla.

El cert és que d'Altafulla, anys després, el 1500, en foren els germans Pere i Antoni Jover, que passaren a la conquesta de les illes Canàries.

Uns Jover porten de gules, un jou d'argent cordat d'or.

Uns altres Jover són procedents del lloc del seu nom, vora la ciutat asturiana de Gijón, aconseguint Miquel de Jové el títol de marquès de Sant Esteban del Mar de malatroyo el 1708; i Ramon Jové i Navia el de vescomte de Campo Grande el 1807. L'escut d'aquest noble no té res a veure amb l'adarga parlant dels Jové del nostre país.

Pere Àngel Sunyer

TELÈFONS D'INTERÈS

• AJUNTAMENT	973 133017
• BIBLIOTECA-MEDIATECA	973 133719
• CAP	973 133207
• CENTRE SERVEIS GENT GRAN	973 133710
• BOMBERS	973 133080
• COMUNITAT DE REGANTS	973 133426
• MANTENIMENT DEL REC	608 198996
• PROMOCIÓ ECONÒMICA	973 133017
• ASSISTENTA SOCIAL	973 133408
• MOSSOS D'ESQUADRA	088

RACONS DEL NOSTRE POBLE: On es troba aquesta cantonada?

Resposta de *Lo Clarí* núm. 59: A fora del comer de La Portella.

FESTEJOS POPULARES

Día 13

A las 22.-Volteo general de campanas anunciando el comienzo de las fiestas.

Día 14

A las 13.-Presentación de la formidable y tan deseada Orquesta de primera categoría

EXCELSIOR JAZZ

(LOS CABALLEROS DEL RITMO)

en **AUDICIÓN DE SARDANAS** en la Gran Plaza-Entallado de la Plaza del Generalísimo.

A las 15.-**SELECTO CONCIERTO** en la misma Plaza-Entallado a cargo de la ciudad ORQUESTA que ejecutará lo más bello y variado de su extenso repertorio.

A las 16.-**FORMIDABLE ENCUENTRO DE FUTBOL** entre los potentes equipos

U. D. CASTELLDANS

— y —

Atlético de Granadella

en el que se disputará un magnífico trofeo obsequio por el Magnífico Ayuntamiento de esta Villa.

A las 19.-PRIMERA SESIÓN DE BAILE en la Plaza-Entallado con la **Orquesta EXCELSIOR JAZZ** con presentación de la simpatísimos orlistas

JOSITA LABORDA

tan conocida y aplaudida del público granadellense, y del formidable cantor internacional de melodías modernas

ALBERTO ROCHI

A las 22.-Disparo de un magnífico ramillete de

FUEGOS ARTIFICIALES

en la Plaza del Generalísimo.

A las 22:30.-Segunda actuación en sesión de baile de la renombrada **Orquesta EXCELSIOR JAZZ** con los formidables cantores de melodías internacionales que harán las delicias del público.

Día 15

A las 13.-

Gran Carrera Pedestre

conocida por del «cros», en la que se disputarán los tradicionales premios de la cordera, el pollo y las cebollas.

A las 19:30.-**SESIÓN MATINAL DE BAILE** por la ciudad ORQUESTA.

A las 15.-

GRAN CONCIERTO

en la Plaza-Entallado a cargo del profesorado de la formidable **Orquesta EXCELSIOR JAZZ**

A las 17 y 22.-Lucidísimos

BAILES DE SOCIEDAD

en la Plaza-Entallado en los que la **Orquesta EXCELSIOR JAZZ** y los formidables cantantes

JOSITA LABORDA

— y —

ALBERTO ROCHI

realizarán una verdadera exhibición de sus mejores creaciones.

Día 16

A las 13.-Emocionante

CARRERA DE CABALLOS

en la que se disputarán los siguientes premios:

Primero	250 pesetas
Segundo	150 .
Tercero	75 .
Cuarto	25 .

A las 19:30.-**Audición de Sardanias.** Sesión apertivo.

A las 15.-FORMIDABLE

CONCIERTO SINFÓNICO

en la Plaza-Entallado a cargo de la sin igual **Orquesta EXCELSIOR JAZZ.**

A las 17.-**Emocionante encuentro de fútbol** entre los potentísimos equipos

REDDIS (de Reus)

— y —

Atlético de Granadella

formidablemente reforzados.

A las 19 y 22.-**GRANDES BAILES** en la Plaza-Entallado a cargo de los insuperables cantantes

JOSITA LABORDA

— y —

ALBERTO ROCHI

acompañados por la insuperable **Orquesta EXCELSIOR JAZZ** (Los Caballeros del Ritmo).

Día 17

A las 13.-**BAILE MATINAL** en la Plaza-Entallado a cargo de la **Orquesta EXCELSIOR JAZZ.**

A las 25.-

SELECTÍSIMO CONCIERTO

a cargo de la ciudad ORQUESTA en la Gran-Plaza-Entallado de la Plaza del Generalísimo.

PESCAT A LA XARXA

M'ADREÇO A VOSALTRES PER INFORMAR-VOS DE L'APARICIÓ D'UN NOU JOC PER A MÒBILS I TAULETES ANDROID I APPLE

"A votar!" és un joc on en Turet, un pastor del Pallars (Sobirà, és clar) haurà d'anar recollint calçots pels carrers de Barcelona i pel païssatge català per poder anar a votar. Pel camí es trobarà tota mena d'entrebancs que li ho intentaran impedir: gavines, toros i polítics entre d'altres. Tot combinat amb una dosi d'humor i música a l'estil dels videojocs dels anys 80 amb moltes connotacions populars catalanes.

Aquest joc ja es pot descarregar tant per ios com per android.

Per si us interessa aquí teniu els enllaços de descàrrega:

iphone 4

<https://itunes.apple.com/es/app/a-votar!/id849256463?l=ca&mt=8> [1]

iphone 5

<https://itunes.apple.com/es/app/a-votar!/id849578543?l=ca&mt=8> [2]

ipad

<https://itunes.apple.com/es/app/a-votar!/id849013405?l=ca&mt=8> [3]<<https://www.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fitunes.apple.com%2Fes%2Fapps%2Fid849013405%3F%3Dca%26mt%3D8&h=8ACGEDS3A&s=1> [4]>

Android 16:9 (models actuals)

<https://play.google.com/store/apps/details?id=cat.jox.turet.android> [5]

Android 3:2 (models antics més petits)

<https://play.google.com/store/apps/details?id=cat.jox.turet.quadrat> [6]

BON PROFIT

CARAGOLS DE MAR A LA LLAUNA

Ingredients:

- 800 gr. de caragols de mar bullits
- All i julivert
- 1 cullerada de cafè de sal
- 1 cullerada de cafè de pebre
- 1 raig d'oli
- 1 raig de conyac
- 1 pessic de romer
- 1 pessic de timó
- All i julivert al gust.

Elaboració:

Poseu oli, all i julivert en un pot i tritureu-ho. Col·loqueu els caragols de mar bullits a la llauna panxa amunt i salpebreu-los bé. Poseu-hi oli amb all i julivert, romer i timó. Preescalfeu el forn a 200 °C i poseu-hi la llauna durant 5 minuts. Traieu-los del forn, tireu-hi un raig de conyac i flamegeu-los. Acompanyeu-los de romesco, allioli o maionesa.

loclari@hotmail.com
www.lagranadella.cat

COL·LABORADORS

FORN DE PA
Albert
Tel. 13 30 48
LA GRANADELLA

**STOP
BAR**

PLA DE LA VILA, 32
TEL. 973 13 30 59
25177 LA GRANADELLA (LLEIDA)

Fruits secs

Ctra. Soleris, s/n.
25177 La Granadella (Lleida)
Tel: 34 973 13 37 30
Fax: 34 973 13 36 88
e-mail: alicsa@alicsa.es
web: www.alicsa.es

ALICSA

ALMON
Serveis Generals

Alberto: 630.56.18.13 Montse: 606.30.00.94
Viver d'Empreses Garrigues Altes, despatx número 3
(C/ Vall d'en Roher, 9 - La Granadella)

**CARNIS SERIA
SERÓ**

Pla. 5 Telèfon 973 133 311
LA GRANADELLA (Lleida)

xavier · mercè
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

C/ Marina, 35
25177 LA GRANADELLA (Lleida)
Tel. 973 13 31 10 • Fax 973 13 33 33 • Mòbil 649 966 599
e-mail: xaviermerce@hotmail.com

Queviures ca la Silvia

**Pollastres
a l'ast**

Plaça Vicens Blanch, 5 • 25177 La Granadella
Tel. 973 133 587

SF S.C.P.
Sas Fusters

C/ La Pobla, 69
25177 · La Granadella · Lleida

Tels. 973 133 083
650 934 861
630 149 035

**Tallers
Pardell**
mecànica i electricitat

Josep Ramon Pardell i Anglés

Ctra. El Soleràs, s/n
25177 LA GRANADELLA (Lleida) Tel. 973 133 071

Av. València, 16 25001 LLEIDA
Tel. 973 20 06 02 • Fax 973 20 85 69

estHER
MERCERIA

www.mercedoesfher.cat

CLOUD
excom

carlos gibert
solucions gràfiques

tel. 626 755 103
e-mail: crisgbrt@gmail.com
la pobla, 19 - 3a. 25177 la granadella

**QUEVIURES
PURI**

Congelats, fruites i verdures

Tel: 676 123 848

C/ del Plà, 7
La Granadella

**PEIXATERIA
ANNA**

PLA DE LA VILA, 35 • TEL.: 659 124 427
25177 • LA GRANADELLA

"la Caixa"

**CONSTRUCCIONS
J. M.ª NAVÀS MIRALLES**

TELS. 973 133 495 - 618 105 367
LA GRANADELLA

LA GRANADELLA FAX I TELF. 973 133426
BOVERA TELF. 973 133653

FRANCISCO SARLE, S.L.

Major, 77 - 25163 El Soleràs (Lleida)
Tel./Fax 973 13 36 22 - Mòbil 659 79 52 47
E-mail: francisco.sarle@agentes.winterthur.es

Confía en la vida

973 13 33 04 - 609 66 29 67

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES
I FONTANERIA

C/ de l'Exemple, 5 - 25177 - La Granadella

Arbonés

Oli d'Oliva Verge Extra
procedent d'olives arbequines

degustus®

Vall de l'Oliver®

COOPERATIVA AGROINDUSTRIAL CATALANA, S.C.O.L.
N.º 9. 0184. 000.00407

PL. JOAN RIQUER, 4 / TEL. 873 31 30 12 / 25177 LA GRANADELLA - LES GARRIGUES (LLEIDA) - ESPANA
www.agroindustrialcatalana.com

**Forn
Marcel
pa i pastes**

**Marcel
Farran
Tolosa**

Pl. Vicenç Blanch, 8
25177
La Granadella
(Lleida)

Tel.: 973 133 508

M

Moli de la Vall Major

Carretera de Lleida, s/n
25177 LA GRANADELLA
Les Garrigues (Lleida)

Tel. 973 13 37 28
Fax 973 13 37 28

SENDROS SL
FRUITS SECS

PARTIDA COLL JUNCA S/N
TEL. 973 133 740 - FAX 973 133 741
25177 - LA GRANADELLA - LLEIDA

www.sendros.com
E-Mail: info@sendros.com

Taller de Reparació de Vehicles i Pneumàtics

FELIP TUDEL i CHOY

Reparació de Tubs Hidràulics
d'Alta Pressió
c/ La Pobla, 58
25177 LA GRANADELLA (Lleida)

Tel. i Fax: (973) 13 35 78 · Telf. Part. (973) 13 31 19

Perfumeria - Bissuteria - Alumini - Espardenyes - Queviures de qualitat

DE

PEPETA TARRAGÓ

Extens assortit en joguines

Plaça F. Macià

GRANADELLA

Drogues i Queviures d'immillorable qualitat

JOSEP SOLE VINYES

abans Josep Balsells Vinyes (a) Josepet de Magí

Plaça Diputat Macià, 36, 38 i 40 i Carrer Plà, 10

GRANADELLA

TEIXITS i NOVETATS **LA JAPONESA**

DE

GENEROSA FARRE

Gran assortit en llaneria, sederia, fantasies, flassades i gèneres de punt de totes classes. Camiseria per a senyors i confeccions per a senyora, merceria de tota classe de novetats, perfumeria i bissuteria.

Plaça Macià, 3

GRANADELLA

• CAPVESPRE DE MAIG DESPRÉS DE PLOURE •